

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конте почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3-00 зол.
Чвертярною 14-00
Піврічно 28-00
Річно 48-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.
Швейцарії 3 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 180 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Діла хрещі 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 23-28.

В СПРАВІ ОГолошення
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Будучий польський Марінкович.

У КРУТІЖІ ПОГОЛОСОК ПРО НЕДАЛЕКІ ПОЛІТИЧНІ ЗМІНИ В ПОЛЬЩІ.

"Конференція прем'єрів". — Ордер Білого Орла проф. Бартеля. — Французькі несподіванки. — Мішки з бильоном. — Залишки до опозній? — Поворот марш. Пілсудського. — Польща і Югославія.

Вже близько 2 тижні минають, як у Спалі, у літній резиденції президента Польщі, відбулася під його проводом конференція 4-ох після-галицьких прем'єрів, при відсутності лише од-ного такого б. прем'єра — Пілсудського. Ця конференція, яка не має прецеденту ані в історії Польщі ані якогосьбудь іншої держави, пере-ведена несподівано, без явних причин і з'ясованих цілей, майже у конспіративних умовах. — була гаслом для політичних поголосо-к, які кинули Варшаву та з неї розлились і по-всій провінційній польській пресі. Два тиж-ні, які діяли нас від цієї конференції, не тільки не вплинули на притуплення актуальності тих поголосо-к, але навпаки — ще їх підсилили їхню скількість і їх питомих тягар.

Центральною фігурою конференції був б. антикратний сенсативний прем'єр проф. Бартель, який відійшов від активно-політичного життя з маркою "парламентарного" міністра, демократа і антагоніста правлячої нині "полковницької групи". Тому, що кожному появу проф. Бартеля на головному двірці у Варшаві політичні метеорологи коментують як заповідь чергової зміни уряду, "на ліво", у бік "парламентаризму" і "демократії", — то і цим разом поява проф. Бартеля у варшавському Замку й у Спалі викликала справжню сенсацію. Зацікавлення публіки збільшилася таємничим мовчанням самого п. Барте-ля, а решти доконав "авторитетний" півофі-ціальний коментар, що проф. Бартеля тому за-ликали зі Львова до Варшави, щоби в гурті найвищих державних достойників — прези-дента республіки Мосціцького, голови ради міні-стрів Пристора, марш. союму Світальського і голови ББ. Славека — поговорити на тему ор-деру Орла Білого, яким мають його введовзі обдарувати...

Найдовше втрималася у пресі поголосо-ка, що през. Мосціцький заініціював ту нараду під-слухування звіту про фінансове положення Польщі (в якому м. і. зазначено вже поважний та непереможений дефіцит бюджету за міс. березень) і після розмови з мін. Залеським, який переповів свої останні розмови у Парижі. Що-го Парижа, то він приніс Варшаві аж кілька дуже й дуже немих несподіванок. Передусім зійшли на нівець заходи мін. Завадського з ці-лями штабом урядових фінансових достойників — у справі якоїсь позички: позичка, мовляв, взагалі перед виборами до палати депутатів (п. V.) неактуальна, бо уряд нізаче не хоче в неї вгажуватися; подруге, не привезено з Па-рижа й другої транші старої залізничної позички (на будову магістралі Шльєськ—Гдиня), тому, що "виринули якісь непередбачені труднощі"; третє, французький соціалістично-радикаль-ний табор, який згідно з усіма даними на небі і землі ляже з найбільших виборів побідником (яке нині кажеться про будучого прем'єра Франції, лідера соц.-рад. партії, Ерріо), повів негайну кампанію проти відмови французько-польського військово-політичного союзу; вреш-тє по-четверте, безумовно у найтіснішому зв'яз-ку з усіма трьома першими справами французь-кий прем'єр Тардіє, муж довіря франц. прав-лі і 100%-ий прихильник Польщі, широко п. Залеському, щоби володіючи у Польщі полі-тичний табор пішов на згоду з опозицією...

Про все те довго й широко розпитується польська преса. До фінансових справ долучи-лась ще така "бомба", як заповідь приїзду відомо-го американського "фінансового дорадника" м. Дюї (Девей), який 2 роки тому виїхав із Польщі. Чимало шуму наробила теж справа з зобов'язанням обігу бильоно, яке так драстично провалилося у Варшаві, коли в цілому ряді дер-жавних установ (союм, університет і т.) відпла-ти платіжні кілжаківими мішками вилую; ця остання історія має — читаємо у варшав-ській пресі — найти свій епілог у димісії од-ного з найбільш впливових полковників. неча-

нього пресового диктатора, віцеміністра фінан-сів і делегата уряду при Раді Банку Польсько-го, п. Коца. Шож торкається суто політичних закулісних сенсаций, то до них безперечно на-лежить на першому місці поголосо-ка, що віце-прем'єр Завадський, швагер голови парламен-тарного клубу ППС Недзвільковського, дістав уже мандат "налязати розмови" з лівницею. За порозумінням є буцімто сам президент, а також прем'єр Пристор, — проти порозуміння марш. Світальський і мін. Перацький. Великим "пес-имістом" виявився буцімто п. Бартель, і таким же "оптимістом" той самий п. Світальський. Вреш-ті ще одна сенсация, цілком свіжо спечена: крім президента республіки і названих чотирьох б. прем'єрів у конференції у Спалі буцім то брав участь також ген. Ридз Сміглі.

Всі ці і тьма тьма інших подібних пого-лосо-к найшли новий жир у звістці, що марш. Пілсудський раптово перервав свій відпочинок і лікування у Гелюані в Єгипті та виїхав назад до Польщі. Цю звістку попередила інша, що маршал їде до Лондону, винищення центру міжнародної дипломатії. Цю звістку дочеп-

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ І СВОЇ ДІТИ, для кого не є байдужою будучність рідні і його власні, той складає свої опадности

в Кооперативному Банку „Дністер” у Львові, вул. Руська ч. 20.

лено до факту, що недавно їздив до Лондону полк. Бек, віцемін. закордонних справ, який завжди звик „приготовати ґрунти” маршалаві. Чи до Лондону їде Пілсудський, чи до Варшави, чи може до Лондону після Варшави, все одно вся Варшава в один голос твердить, що рішучою для політичних відносин у Польщі буде чергова „конференція прем'єрів”, цим разом вже також з Пілсудським, на яку цей останній мершій поспішає і яка відбудеться ок. 20-го ч. м. Дехто їде так далеко, що шукає паралель поміж Югославією і Польщею і — пригадуючи недавню димісію югославського диктатора ген. Жіковича, що під пресією го-сподарського краху і французької дипломатії та фінансєри уступили місце „демократичному” мін. Марінковичеві — всліпко натякає на „поль-ського Марінковича”...

Від травня 1926 року було вже чимало змін у Польщі. Щоправда, не було ще ніколи такої фінансової і закордонно-політичної ситуації, як тепер. А проте ми належимо до останніх, які повірять, що в травні 1932 року може прийти якась сутня зміна.

Нова партія чи нова політична спекуляція невдачників?

З нагоди підготовчих заходів „Нового Села” до заснування т. зв. „Української Селянської Партії”.

У кожному громадянстві знайдете доволі ам-бітних одиниць, які бажають за всяку ціну, не перебарюючи в засобах, робити великі громадські кар'єри, здобувати впливи, ставати авторитетами, дарма, що не мають на те ніяких даних ні у своїй громадській роботі ні у свого характері. Однак цю останню обставину вони зовсім не згадують і мандрують до своїх цілей велики-ми для них можливими, переважно несприятли-ми і негідними шляхами. Коли таке явище огля-даємо в інших народів, то чомуж ми не малиб з ним стрічатись і в нас?

І наша громада має своїх невдачників, які, хоч ніколи нічого позитивного в громадському житті не зробили і хоч за ніяку жертвенну гра-мадську працю не брались, то всеж бажають правити цілою суспільністю, або мріють про те, щоби ціле громадянство коло них вертілося. Вони вважають себе центром усього. Вони все „найкраще знають” і часом навіть мріють широко в те, що вони виключно на те вродились, щоби кимсь правити, комусь диктувати, когось кудись вести, словом „спасати всіх і вся”, без огля-ду на те, чи ті „всі” цього собі бажають, чи ні. Самоозрозуміло, що оперують вони при заспоко-юванні своїх амбіцій не серед вироблених під громадським і національно-політичним оглядом гуртів, але переважно серед тих шарів нашого народу, в яких має ще послух наслідком малого громадського вироблення тільки гучна фраза без змісту, патетичний вигук, мало що не про-роцка „спасительна” поза, словом демагогія. Такий амбітний невдачник зміє часом заграти на найдрзавішій струні селянської душі, виїє підняти під почуттями і ментальністю селя-нина, щоби таким чином здобути його довіри, а потім використати це довіри для своїх особис-тих інтересів і цілей. Він крикне селянинові: „Не вір ніяким „панам” ні „підпанкам” (тобто інтелігентам) а вір тільки мені, бо тільки я ро-зумію тебе, тільки я обороню твої інтереси. Сло-вом, гуртуйся під моїм прапором, а я, твій про-відник, випведу тебе з біди і лиха та дам тобі все, чого захочеш”.

Так постувають невдачники. До деякого ча-су мають вони навіть послух між делами неви-робленими гуртами нашого селянства. Та цей послух знаходить вони зог. доки не виїде на перш іція правління ціл. Тоді невдачники ки-

даються на інше поле, на іншу ділянку життя і там починають від початку таку саму свою роботу.

А тепер перейдемо конкретно до одної події, що сталася в останніх днях, на очах усіх, у Льво-ві. Маємо на думці підготовчі збори до засну-вання „Української Селянської Партії”. Ці збо-ри відбулися 27. березня 1932 р. Вони були алаштовані дуже хитро. Несамперед відбулися загальні збори кооператив „Ново Село”, яке видає тиждень цієї самої назви, а щойно після них довірочна нарада в справі заснування нової „чисто селянської партії”. Головним референ-том на одних і других зборах був інж. Воробець. Цей п. інж. Воробець є одночасно редактором „Нового Села”. Перетрим був він директором званої в нас „Спілки Агрономів”, яку виникнув був не так то давно „Ревізіяний Союз Украї-нських Кооператив” споміж своїх членів за чи-сленні неправильності в діловодстві та торго-вельних операціях. У зацікавлених і Воробець нарадах зняли участь запрошені туди селян-ські послі Гринь Тершаковець і Волод. Кохан. Оба мали на це довіря президії УНДО. Крім того були на нарадах і два члени УСРП селяни Оста-фічук і Комишук. Всі вони виступили проти основивання цієї нової партії. Послі Тершако-вевець і Кохан гостро критикували дуже штудер-ну й амотану програму партії, в якій нема мови про політичні примування українського народу та називали цілу ту воробецьку імпрезу отаман-щиною.

Довідаємося, що на загальних зборах коопе-ратив „Ново Село” було 32-ох учасників, а на до-вірочній нараді в справі заснування нової партії осталося після промов послів Тершаковець, Коха-на та селянина Комишука тільки 14 учасників. Орган Українського Національно-Демократично-го Об'єднання „Свобода” пише про нараду таке:

„Інж. Воробець виголосив реферат: „Чи потрібна нам Українська Селянська Партія?” Він доказував потребу заснування нової партії і представив їй програму. Після реферату виникла довга дискусія. Перший промовляв посол Гринь Тершаковець. Він у доповіді промові показу-вав недоцільність творення нової партії. Зокрема крити-кував гостро програму партії, яка нічого не говорить про політичні цілі партії і про стремління українського народу. Посол Кохан у двох гострих словах виступив проти нової партії і вказав основиання нової партії просто отаманщи-

нон. Ще кількох далішніх промовців-селян виступило проти нової партії.

„Всім так учасникам довірливої наради у голосуванні застановили створити „Українську Селянську Партію“. Слід зазначити, що на нараді було присутніх лише 32 особи, в цьому редактори і адміністратори „Нового Села“ і що за новою партією заважали лише кільканадцять осіб. По тім ухвалі ухвали і радикали опустили сажу напад, а новоселівні ухвалили програму партії.

„Програма „Української Селянської Партії“ нічим не різняється від програми партії, яку в Галичині заклали свого часу ади. Данилович і Твердохліб, а на Волині поселили одиниці Певня і товариші. В усіх тих програмах говориться багато про оборону селянських інтересів, а нема ні слова про великий 40-міліонний український нарід, про його стремління та боротьбу за одбуття політичних прав. А це ще не все. І інж. Воробець і Данилович і Певня німають поін на українській інтелігенції і не лишають сухої нитки на діяльності українських культурно-освітніх товариств. Вел вони хочуть боронити українських селян перед українською інтелігенцією і виванком українських товариств. Інж. Воробець і його партія є влучні і не пустили ще вразно фарби та не відкрили ще всіх карт, по якого жодуба хочуть завести селян і тому владоса ім притянути до себе невеличку кількість збаламучених селян читачів „Нового Села“. Загал українського селянства знає добре, що кращу долю для українського народу можна одбутися лише збірним зусиллям всіх верств українського народу і тому не дається агагнати в члені такої партії.

„Редактором „Нового Села“ і тим, що найбільше добивався заложення „Української Селянської Партії“ є инж. Віктор Воробець. Він у „Новому Селі“ кидає громи на українську інтелігенцію, і хоче одоронити всі українські товариства. Цей сам інж. Воробець був директором „Спілки Агрономів“, аж до її упадку. Спілка Агрономів довела багато українських селян до руїни. Деякі селяни вносили до суду на дирекцію Спілки Агрономів карні дописи за алочин обману. В Спілці водилося таке, що селяни сплачували векселі за поібрані товари, а Спілка пускала оплачені векселі даліше в обіг і селяни мусли їх адруть викупувати в банках. Наслідком алочинної господарки Спілки Агрономів понесли селяни і кооперативи втрати на суму кількадесяти тисяч золотих.

„Інж. Воробець вибірується в „Новому Селі“, що він, мовляв, на пів року перед упадком „Спілки Агрономів“ переотав бути „паперовим“ директором Спілки. Пан інж. Воробець невручно викинується. Кожний на власні очі може переконатися про несправдливості його оборони. В суді записується дирекцію всякої торговельної і кооперативної спілки. В тім реєстрі при львівському суді є записаний Віктор Воробець, як директор Спілки, аж до її упадку. Отже на основі судових документів Віктор Воробець є зповні відповідальний за господарку „Спілки Агрономів“. Ві сказаного суду, що п. Воробець вже в „Спілці Агрономів“ показав, що зміг. Цей сам інж. Воробець, якого проклинають селяни за його діяльність в „Спілці Агрономів“, має відвагу виступати оборонцем селянських інтересів і закладати Українську Селянську Партію“. (Гл. „Свобода“ в 10. IV. 1932).

Зновже орган Української Соціалістично-Радикальної Партії „Громадський Голос“ пише

про загальні збори кооперативи „Нове Село“ і про політичну нараду так:

„Зі звіту дирекції кооперативи (тобто зі звіту п. Воробця! — Ред.) можна було почути, що газета має 18 тисяч дефіциту, який ніби повстав з того, що вношено газету масово і без замовлення для пропаганди нової партії (хоч для баламутства писали, що газета є боопартійна!). Помямо завітну в газеті, що зараз по зборах кооперативи будуть закладати нову партію, прибуло на збори всього двадцятькілька осіб уже разом з цікавими, серед яких, крім наших двох товаришів, було ще двох унідівців (Кохан і Тершаковець). Але в серед тих кільканадцять членів кооперативи напував на зборах повний розгартізм. До Надзірної Ради поставлено аж три листи. На одну з лист поставили були також т. Остафійчука, який в місяці запропестував проти того і зазивав, що по перше не є членом, а по друге ніколи не буде членом такої кооперативи, в якій працює інж. Воробець, бо він відповідає як директор Спілки Агрономів за те, що в протизаконний спосіб Спілка пускала була далі викуплені селянські векселі. Зараз по зборах кооперативи заповнів інж. Воробець збори на основі § 2. закону про збори для осунування партії. Реферат про ту нову партію мав знов інж. Воробець. Говорив усяке, аби оправдати свою кирику. Найцікавіше в його промови,

що по його думці між робітництвом і селянством треба поставити китайський мур. На нараді був присутній довгий час поліційний агент, якого президія не мала відати відати до придержування приписів закону про збори. Щойно на домагання посла Тершаковця він вийшов з сали“. (Гл. „Громадський Голос“ в 9. IV. 1932).

Ось так виглядає „громадська“ робота тих наших невдачників, що, провалившись при супроводі селянських плачів у Спілці Агрономів, забавляли спекулювати на „політиці“, щоби тільки вдержатись на поверхні життя та виступити в ролі „оборонців“ селянських інтересів як лідери нової „селянської партії“. Вони, як бачимо, можуть лину пускати в обіг викуплені селянські векселі та кривдити й обманювати таким чином селян, а завтра вбирати на себе тоги народних трибунів і виступати в характері оборонців покривджених селян. На пастя такі „трибуни“ далеко заїхати не можуть. І скорше чи пізніше самі себе зліквідують. Спекулювати можна було деякий час у Спілці Агрономів, але на пирокій арені громадсько-політичної праці для опекунів лянтів місця не може бути.

— 0 —

МЕХАНІЧНІ ВАРШТАТИ

і частини „ФОРДА“ поручає
Витовт Транда

Львів, Под-
лесського ч. 2.

Двацятьпять літ на народній роботі.

Ювілей праці завідувачого директора „Дністра“ Ярослава Колтунюка.

Дня 1. квітня ц. р. минуло 25 літ від хвилі, коли теперішній завідувачий директор Товариства Взаємних Обезпечень „Дністер“ і Кооперативного Банку „Дністер“ Ярослав Колтунюк вступив до праці в цих установах. Особа Вп. дир. Ярослава Колтунюка відома не тільки, як директора і знаменитого керманича цих двох наших установ, але теж як громадського діяча в широкому розумінні цього слова. Тому то вважаємо нашим обов'язком згадати про цей чималий кусок життєвої дороги і праці Шановного Ювілята.

Дир. Ярослав Колтунюк родився в р. 1882 в священничій родині в Мостах Великих, у Жовківщині. Гімназію покінчив у Перемишлі та вступив на філософічний факультет віденського, а опісля львівського університету, де покінчив свої студії. Та педагогом не довелося йому стати, бо замішаний в демонстрацію української академічної молоді проти тодішнього декана філософічного факультету у Львові Фіалка, якого наші студенти обкидали яйцями за визиваюче й образливе поведіння, не міг одержати посади в середніх школах. Після цього виїжджає на далішні студії до Грацу, де кінчить торговельну академію з відзначенням та зараз же працює практично в Товаристві Обезпечень від вогню в Граці. Під впливом пок. дир. Кулачківського вступає дня 1. квітня 1907 р. до

праці в „Дністрі“ і переходить всі шаблі урядничої кар'єри, при чому через 6 літ резигнує добровільно з відпусток, зате виїжджає на факхову практику в ділянці забезпечень до Берна і Бєр, а вкінці студіює і закінчує Інститут для асекураційної техніки в Гановері в Німеччині. Крім того відбуває ще дві довші практики в різних австрійських забезпечених товариствах, вибиваючися цим між усіма нашими знавцями забезпеченового діла.

Підчас великої війни веде у Відні всі справи „Дністра“ і його заходами вдається врятувати чимало для цієї нашої установи.

В 1912 р. іменовано його секретарем „Дністра“, в р. 1920 заступником директора, в р. 1922 заступником завідувачого директора, а в р. 1928 завідувачим директором обох установ.

Крім того не чужа для Ювілята і праця в інших економічних установах, в яких працює від низки літ. Дир. Ярослав Колтунюк є членом Гол. Контрольного Комітету „Народньої Торговлі“, членом Надзірної Ради „Центробанку“, членом Надз. Ради і директором „Карпатів“, директором Спілки „Хром“, директором Спілки „Діло“, членом Надз. Ради Акційної Спілки (давніше І. Левинський), і т. д. Крім того Ювілят працює безперервно від 24 літ у Головному Виділі „Просвіта“ і є там, після теперішнього гол. д-ра І. Брика, найстаршим членом Виділу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. КВІТНЯ 1932.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ.

Банальні та оригінальні твори.

Причина короткого успіху твору або його довговічності в тому, що він розбуджує в нас вражіння новини. Те „нове“ — ріжне для кожної доби, коротшої або довшої: від сезонного моменту до століття, від міліонової маси, що підтягає недужі психози та примхам моди, аж до смаку невеличкого гуртка знавців.

Твір, неначе наша буденщина, мусить еднати в собі елементи „відомого“, „доступного“, „зрозумілого“ з елементами, що розбуджують цікавість. Книжка, образ, симфонія, що не полишають по собі потреби доповнювати їх „новини“ власним зацікавленням, нагадують нудьгу сірої днини, подібної до всіх інших. Французька приповідка влучно відокремлює з усіх літературних родів один засуджений на смерть: „Усі роди добрі, з винятком нудного“.

Ми не всіли увати собі твору, що має новим нову ідею або нову форму. „Відоме“ і „невідоме“ переплутане в найбільше оригінальному з них не менше дивно та таємно, як наші думки про завітнішу днину із переживаннями нинішньої та вчорашньої. Кожний із нас полишається невдоволення ріжними творами або тому, що вони кажуть нам щось надто відоме, або тому, що кажуть надто чуже.

Нема змоги означити, чи сила твору залежить більше від того, що він продовжує традицію великих своїх попередників, чи зриває з ними. Між формами якогось мистецтва і ідеями

нової доби, між ідеями минулих творів і формами нового мистецтва ми творимо неминуче мости, що дозволяють нам переходити над прірвами, над якими перелітають генії.

Генії знеохочують нас своїм незримим летом над прірвами так само як банальні продуценти будівлею мостів. На кілька цікавих психологічних прояв, які виринають при зустрічі з твором мистецтва бракує в нас досі назв, а навіть самих понять.

Автор розчаровує нас, коли домагається від нас занадто великого зусилля, щоби зрозуміти його і коли влекшує нам це зусилля так, що не залишає нічого для наших здогадів і уяви. Переходи від форми твору до ідеї, від ідеї до форми, від думки до думки, від образу до образу назв'язкою. Повязка один із необхідних елементів порозуміння творця зі споживачем, при цьому одна із тайн композиції твору; хист до композиції тотожний із мистецтвом.

Між мистцем і продуцентом тільки така мала різниця: що, перший творить усі повязки наново або спонукує читача творити їх, а продуцент чи пересічний талант використовує для виробу „кліші“ та „патрони“, що заступають винахідну спонуку. Денникарі та друкарі мають на це дуже влучний жаргоновий термін „шпунти“. „Шпунти“ — готові тексти — реклама, поклики, „зерна мудрости“ — які можна вкладати у порожні місця, коли нема чим заповнити шпальти або колонни.

Успіх банальності літератури залежить здебільша від наизування таких кліш на мотузку популярної теми або ідеї; форма та ідея в такій продукції стають пійлом, доступним для кожного.

Хто зна, чи чар великих творів, які видержують, як каже Шекспір, „напір і тіло часу“, не можна би розяснити одним психологічним явищем: що вони полишають за собою щось у роді свободної перспективи, яку можемо виповнити власними барвами. Здається, точніше було би сказати, що сила твору не в його гармонії, а в тому, що каже нам цю гармонію доповнювати: у недосказах.

Недосказане в творі, як у житті, тче довкола нього найкращий серпанок поезії. Поезія — єдине, що в творі не старіється, тому, що вона дозволяє кожній одиниці зокрема, доповнювати її молодість індивідуальними переживаннями, незалежними від перехідних ідей, пов'язок між атмосферою даної суспільної доби та широкою масою.

Кожний мистецький твір розриває занадто старі повязки між ідеями даної доби і всевланними загальнодоступними формами, полишаючи на їх місці прірви, недоскази. Шляхи, якими в уяві артиста родяться асоціації, так само таємні, як засоби, якими він уміє перелити їх у форми, що стають для нас починам нових асоціацій. А проте за кожним разом відчуваємо ясно, як твір, який вважаємо „новим“, „талановитим“, „оригінальним“ зупиняється на межі, де слово, лінія, звук або барва не всіли передати бажаної ідеї ц лком, без решти. Ота „решта“ — непередавана, несплошена, полишена як натяк, як спроба відтворити її, як намагання і даремне зусилля — найцінніша частина твору.

Твори, що не старіються, себто ті, що перетривали менше або більше століть якоїсь культури, зберігають у собі таку низку образів і думок, що між ними тоєба невинно самому

Отже коротко осягні 25-літньої праці небуденного народного робітника. Його енергія і витривалість у праці, організаційний хист і безцінність відомі широким колам нашої суспільності. Тому до скромного ювілею, який у дні 3 квітня ц. р. святкував Ювілей у круті урядовців „Дністра“ додучемо наші щирі бажання ще довгої праці для добра нашого народу, праці, яка стала для Ювілята цілою життям, а для інших може бути зразком до наслідування.

Хто терпить найбільше від кризи?

(Стаття з наших купецьких кол).

Сьогодні нема людини, яка не стогнала під дімаючим тиском господарської кризи: Плачуть і стогнуть усі. Особливо напружені досвідча криза від часу, коли урядовими обчислено 15% їхніх доходів. Від того менту піднявся в пресі великий шум. Мовляв, страшна криза діється урядовцям. Від тоді почала ширитися паніка і мов „рукою відняло“, так зачмерло на торговельно-промисловім полі всяке життя... І на мертвечині на торговельнім ринку тріває досі, бо урядовці, щоби відбити собі втрачених 15% доходів, почали ширити думку „відплати“, стримувались від усіх покупок, а що селянство і робітництво вже раніш було в далеко гіршому положенні і з konieczності відмовляло собі в найкочніших потребах, то криза від часу вижики платень урядовців, погалибилась так страшно, що сьогодні усе виснажене в боротьбі за шоденний хліб, масово тікає від життя.

Хто пригадується ближче нашим відносинам, мусить признати слушність, що саме з ментом редукції урядничих пенсій погалибилась криза і спричинила нечуванний переполох і комлетний упадок на полі господарчого життя... Воно трохі дивно, що відносини малий відсоток урядовців спричинив таку паніку й упадок торгівлі та промислу. На мою думку, не можна цього класти в заслугу урядовців (чи в їх вину), бо, як сказано, їх відсоток за малий, щоби спричинити переворот у господарчому житті. Але тут грає головному роллю факт, що по стороні покривджених урядовців станула вся преса без винятку, даючи на своїх сторінках місце ріжним оправданям і неоправданям жалям урядовців, анаслідок чого ширялась усюди паніка і навіть ті люди, які могли собі часом щонебудь купити, відучи за загальною психозою, — стримувались від купівлі й або берегли свої гроші в сінниках і панчохах, або несли до каси, мовляв, „да чорну годину“.

Не говорю цього з повітря і безпідставно. Хтож не вірить, хай переглядає критично наприклад уривок з хроніку в пресі, а побачить, як щодня злодії-вломники крадуть по приватних домах сотні золотих і доларів і читаючи це, ми-

будувати повязки; вони повні недосказів — неспійманих переходів від висловленого до невисловленого, від зрозумілого до здогаданого, від осяжного до незбагненого.

Нема естетичного правила ні професійного секрету, як і коли зупинитись на межі тих засобів, якими артист орудує. Чехов радив молодим письменникам відрізувати як мога часто закінчення на написаному нарисі, тому, що знав нахил своїх земляків „філософувати“, робити загальні висновки з приводу одного явища. Коли Метерлінк звеличує мовчанку як стихію правди, він хоче цим висловити свою нехоть до слова, що мусить переходити процес „стандартизації“.

Нема нічого важкого у мистецтві, як заступити думками те, що є чистим вражінням і не може бути логічно розяснене. Привабливість твору притаєна в тій самій чутливості письменника, що ніжність і смак деяких людей не дуже освічених і не дуже індивідуальних, а проте свідомих, до яких меж сягає їхня інтелігенція.

Тайну цієї вражливості розяснює нам найкраще жіноцтво чаром свого впливу на уяву творців. Тільки великі мистці вміють так само, як жінки, добувати силу із своїх слабощів. Одні та другі родять свій найкращий світ із мрії. Т. зв. недоскази — спонуки доміряти те, що могло би втратити свій чар від надто повної форми.

Загальна ідея не повинна від мрії, що шукає свого образу між ріжними живими формами життя, з яких кожна розчарує уяву своєю вже виснаженою формою.

Ширіш наш часопис!

Висвячення православного єпископа-українця

В суботу 9. ч. м. у православному соборі на Празі у Варшаві відбулося свято висвячення архимандрита Полікарпа Сікорського, ігумена жироцького монастиря на єпископа волинської дієцезії з осідком у Луцьку. Акт висвячення перевів митрополит Денис, архієп. Теодозій, архієп. Алексій, єп. Симеон, і недавно висвячений єп. Сава в асисті численного православного духовенства, поміж якими були також

о. митрат Машевський, б. протопрезвитер архієп. У.Н.Р. і о. митрат Палаковський з Луцька. На це свято приїхали з Волині численні українські громадяни. Масову участь мали в святі члени української колегії у Варшаві. Присутні були також члени уряду.

Нововисвячений єпископ Полікарп анголо-сині проповіді в українській мові.

При цій нагоді треба згадати, що єп. Полікарп Сікорський походить з Київщини і має нині 57 літ. Скінчив духовну семінарію у Києві і правничий факультет київського університету. Був доглядаєм київського канцелярії православної консисторії у Києві. В 1922 р. постригся в черці і по черзі був ігуменом монастирів у Дермані, Мених, Загайнях і Жирівцях. На становищі пароха собору у Володимирі Вол проводив українізацію церкви.

Православний митрат Роговський з Рівного, москаль, відомий зі своїх чорносотених поглядів, який провадив з проповідницькою кампанією проти Полікарпа як кандидата на єпископа, оголосив заяву, що „переконався у міродах чинників, що зробив помилку“.

Жова шпигунська афера.

В погоні за тайнами польських хемічних фабрик.

Катовицька „Польонія“ видрукувала депешу з Варшави, в якій говориться про сенсаційне арештування агента одної з сусідських держав, який старався викрасти тайни продукції польських хемічних фабрик. У тім напрямі працював він на терені, домбровського і горішньо-шляського району. Арештованого ніж. Фокса перевезено до моговської азіанції. Подробіть агаданій афери „Польонія“ не поає, бо з огляду на слідство судові власти не хочуть їх публікувати.

Трагедія над Дністром.

Зі звідомлення париського журналіста.

Жахливі вісти, які йдуть знад берегів Дністра, відбилися уже голосним відгомном у всьому світі.

На сторінках париського „Журналу“ оповідає Ж. Лондон вражіння зі своєї поїздки до Румунії, куди виїхав перед самим лат. Великднем, аби стрінути там цих сміливих вітків, що щасливо видерлися із пащі смерті.

У захисті найшов він мужин і жінок, старців та дітей, які просто божевільно раділи тим, що ціло перейшли кордон, тобто щасливо перейшли Дністер. У більшості вони в такому стані здоров'я, що для них необхідна шпитальна опіка. Всі вони вважають себе вибраними долі, бо хоч хорі, чи покалічені, то востатки бо-даль відмінно почуватись можуть. Буває, що дівчатам на територію Румунії цей чи інший з них божевільно з радості.

Лондон розмовляв у захисті з Микитою Буковиним, що саме переплив Дністер зі 6-літнім сином. У дорозі отримав дві кулі та вмирав. Жінку та малу донечку всадив у бочку і пустив на хвилі Дністра. Тепер допитувався неспокійно за їхню долю. На жаль, — як інформувал Лондона директор румунської прикордонної сторожі — бочка затопилась. З усієї сім'ї тільки хлопець врятувався, бо старий швидко помер.

Мешканці захисту — мимо внутрішнього щастя ізза щасливої втечі — так фізично і духовно виснажені, що назавал роблять вражіння, немовби в них уже не було ніякої охоти до дальшого життя. Ось одні, до краю змучені, лежать зі замкненими очима, а на всі питання відповідає тихо:

Ви навіть не доміркуєтесь, що там діється.

Повінь в Рівному.

(К.—С.) У неділю, 3 квітня ц. р. річка Усте вступила з берегів. Вода вже більше й більше прибувала. В середу вже досягла 4 метрів у височині і залаяла цілі прибережні квартали. Комунікацію в затоплених місцях піддержували човнами. Ратушний комітет, що складався з військових, адміністративних та муніципальних органів, працював день і ніч, рятуючи потерпілих від повені, яких нараховується до кількох сотень родин. Дижурні урядовці магістрату давали потерпілим мешканцям і харчі. Тим, хто лишився на першому або другому поверсі якогось затопленого будинку, подавали поживу на тичині або шухрами, підіймавши на човні. На протязі тижня Рівне було відірване від околиць, наслідком чого піднісся ціни на продукти.

Г. Г.

3 природи й техніки.

Продукція золота і світова криза.

Якщо ми скотіли бн вичислювати причини нинішньої світової кризи, мусіли бн теж згадати про нерівномірний розподіл запасів золота та його розмірно невелику кількість. Запаси золота розділені нерівномірно тому, що скупчені вони у великій кількості у сховищах паризьких і ньюйорських банків тоді, коли інші країни відчувають його недостачу. Зновже загальна кількість золота розмірно невелика тому, що голод золота в світі більший від тої кількості золота, яку світ може випродукувати. Нпр. від січня 1929 р. до квітня 1930 р. накупичила Франція і Америка півтора разів більше золота від тої кількості, що її випродукували в тім часі всі копальні світа разом.

Даліше запас золота банків повинен збільшатися рівночасно зі зростом населення та зі збільшеннями у зв'язку з цим торговельними оборотами. Ця надлишка золота повинна рівнятися у краях, що мають золоту валюту, що найменше 3 проц. річно. Крім цього золото має попит у дентистів, ювелірів та промислі. Якщо зважити ще цю обставину, що деяка кількість золота затрачується чи то на дні моря, чи то в гробах людських цвинтарів, загальне запотребування золота доходило річно до 4,9 мільярдів золотих золотом. Однак не зважаючи на зростаючу з кожним роком продукцію (в 1924 р. 3,49 мільярда золотих золотом, в 1927 р. 3,57 мільярда золотих золотом, в 1929 р. 3,71 мільярда золотих золотом), копальні золота можуть нічи достарчити золота щонайбільше вартості тільки 3,8 мільярда золотих річно, з чого більш як половину достарчає південно-африканська унія (там теж знаходиться найглибша копальня світа взагалі: Вілледж Дін Майн положена 2500 метрів під землею), одну дев'яту частину Зєдинєні Держави Півн. Америки, одну одинадцату Канада. Однак збільшити помітно світову продукцію золота ледви чи вдасться без огляду на зусилля великої кількості працюючих при цьому робітників (220 тисяч!) та не зважаючи на значний вклад машин та капіталів. Лишається тільки одна рада, а саме відкрити нові поклади золота. За такими покладами шукають саме канадійці в околицях залізу Гедсона, запрягаючи до розшуків навіть літаки. Найновіші непотверджені вістки кажуть, що відкрили багаті жили золота на Філіппінах, біля міста Оагія.

Ньюйорське „Радіо-місто“.

Вже пів року будують у Нью Йорку між 5-ою і 6-ою Авеню та між 48-ою і 51-ою вулицею „Радіо-місто“ („Radio-City“). На основі інформації автора і будівничого цього „Радіо-міста“ Роттафеля (званого теж під прізвиськом „Роккі“) воно міститиме адміністративні будинки та „студії“ всіх американських радіових товариств, оперу на 2500 осіб, спортивний майдан на 25000 осіб, кіно на 8000 осіб, величаві палати для мистецьких вистав, даліше ресторани, бари і дайсінгові палати найрізніших народностей, а також спеціальні „студії“ для знімок тонової фільми та записування тонів на грамофонових кружках.

Не прибільшуючи можна сказати, що проєктоване „Радіо-місто“ буде найбільшим „місцем розваги“ на всьому світі. Повстане воно на місці спеціально зрівняних каменючих блоків, на ґрунтах „короля нафти“ Рокфелера. Щоб обійти довкола „Радіо-Сіті“ треба 12 хвилин ходу. Найвищий будинок цього міста матиме 66 поверхів. Для будови цього „міста“ треба буде приблизно 150 тисяч тон сталі та 30.000 шиб. Кошти будови впадуть на 500 мільйонів дол., закінчення її треба сподіватися в 1934 р.

Однак найбільший попит мають викликати спеціально заведені на дахах домі „Радіо-Сіті“ розкішні сади і парки, куди будуть заходити ті мешканці Нью-Йорку, що захочуть забути на хвилину про свої щоденні турботи.

Помптинські багна урожайними полями.

У 1926 р. фашистський уряд почав відновлювати славні помптинські багна, що розліті на полудні від Риму на просторі 750 квадратних кілометрів, рівнобіжно до морського побережжя Лациум. У давнину була це урожайна рівнина, досить густо заселена (23 міста!). Однак ріки Астур, Амазен і Уфенс завили часом ці плодотвірні поля. Спроби осушити ці багна, переведені Юлієм Цезарем та Августом, Теодозієм Великим і папою Пієм VI. удаліся тільки частинно. Шойно у 1926 р., коли перевели докладні топографічні і геологічні досліді, почав італійський уряд систематично осушувати помптинські багна. Розпочаті праці йдуть у двох напрямках: 1) відпроваджують води гірських рік каналом до моря і 2) обнижують помпованням рівень зашкірної води.

З проєктованих двох каналів, один уже викінчений. Так само із проєктованих 13 помпових стацій працює вже 4. З проєктованих 500 км. шляхів вибудували досі 200 кілометрів. На осушеній землі осяде 30.000 людей у 5.000 селянських загородах, які частинно вже вибудовані (для робітників, занятих при меліорації). Усі праці будуть викінчені в 1934 р. Осушення і меліорація буде коштувати 150 мільйонів зол.; досі видали на цю ціль 50 мільйонів зол. Кольоністам дають при наділах землею точні вказівки для плодотворного і плекання худоби.

Новий літак-велитень.

„Німецька повітряна ганза“ закупила новий великий літак „До. К.“. Це один з найреєтовніших і найбезпечніших літаків. Має він чотири холоджені повітряні мотори марки Вальтер-Кастор, справності 240 коней кожний. Навіть коли три мотори перестануть працювати, літак може летіти далі безпечно і то доволіною кривиною. Ця обставина незвичайно важна підчас летів над високими горами. „До. К.“ може з повним вантажем осягнути висоту 4000 метрів навіть тоді, коли один мотор зупиниться. Пересічна швидкість літака 200 км. на годину, максимальна 227 км. на год. Хоча „До. К.“ має аж чотири мотори, він економічніший від літаків, що мають тільки три мотори. Надається він спеціально до летунської комунікації на великій віддалі, нпр. до комунікації понад Альпи та нічних летів.

Філія „Союзу Українок“ на львівський повіт.

Дня 3. квітня ц. р. відбулися перші Установчі Загальні Збори Філії Союзу Українок на місто і повіт Львів. Збори відкрила п-ні Дмоховська, пропонує п-ню Павликовську на предсідницю, а п-ню Вегеру Ст. як секретарку. В імені Централі Союзу Українок склала привіт філії п. посолка Мілена Рудницька зазначуючи, що Головний Виділ С. У. відчував все недостачу філії на місто Львів, та що львівське жіноцтво не мало організації на львівським терені, бо Централь була занята працею цілого краю. Відтак п. посолка начеркнула шляхи і плани праці для філії у майбутньому, підчеркуючи, що філія у Львові повинна стати зразком для філії у цілому краю. Завданням філії С. У. є перевести організацію жінок м. Львова, приєднати їх до

філії та зв'язати їх працю у секціях, а також повести енергійну працю над освітленням селянського жіноцтва львівського повіту. Над рефератом пос. М. Рудницької вивязалася жива дискусія. Опісля Комісія-матка запропонувала до Виділу філії такі пані: п-ню Колтунюкову як голову філії, а на членів Виділу: п-ню Конрадіву, п-ню Дмоховську, п-ню Лотоцьку, п-ню Крохмалюкову, п-ню Паньчишинову, п-ню Вегеру, п-ню Люстїг, п-ню Струмінську і п-ню Мудрикову. Контрольна комісія: п-ні Макарушко-ва, п-ні Кміцикевичева і п-ні Палієва. Загальні Збори одностайно цей вибір прийняли.

Філія „Союзу Українок“ є при вулиці Підвалля ч. 7. І. поверх і там треба звертатися за всякими інформаціями.

Криваві події на кордоні Азербейджану.

Закордонна преса довідується про ганебну масакру людей на пограниччю Азербейджану. Наслідком масової втечі населення Азербейджану до Персії радянська влада оголосила над кордоном воєнне положення. Не зважаючи на те, багато втікачів хотіло перейти ріку Аракс, що є границею між Радянщиною та Персією. Втікачі, яких набиравалося до 600, пробували дістатися до місцевостей Ардебілу і Карадаку на пер-

ському боці. Тому, що радянська кордонна сторожа стріляє на втікачів, вони зорганізували в Азербейджані кілька повстанчих відділів, що зі зброєю в руках намагалися перейти на перський бік. Біля Кулаферич більший відділ азербейджанських повстанців зрів справжній бій з більшовицькою сторожею. Більшовики засипали втікачів скорострільним вогнем і багато їх впало, але більшість перейшла таки до Персії.

Після виборів німецького президента.

БЕРЛІН, 11. IV. ПАТ. На думку міродатних кол вислід другого голосування, особливо коли взяти на увагу голоси, віддані на Гінденбурга, відповідає зовсім сподіванням. З фактом, що Гітлер дістане теж значно більше число голосів ніж передтим, рахувалися, однак це не пояснює зросту голосів, відданих на Гітлера, аж на 2 мільйони. Треба прийняти, що поверх мільйона голосів, втрачених комуністичним кандидатом Тельманом, впади саме на Гітлера. Всех таки Гін-

денбург осягнув абсолютну більшість, переступаючи її навіть на 1 мільйон голосів. У вчорашніх виборах аріст голосів на Гінденбурга показався в 81 округах на загальне число 35. Голоси віддані на комуніста Тельмана впали у всіх округах на третину. Міродатні кола не гаять на загаль факту великого зросту голосів на Гітлера, підкреслюючи величезне значіння теперішньої розгрівки для виборів до пруського союму.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Лікарі-спеціалісти

порувають

купити

дитини

лише

1300 2-3

Милом Бебе Шофмана.

Політичний процес в Рівному.

Від 8. квітня ц. р. в рівненському окружному суді відбувається політичний процес проти 33 осіб, обвинувачених в приналежності до комуністичної організації, що мала на меті відірвання частини польської території і прилучення її до Української Радянської Республіки. Між обвинуваченими знаходиться бувший урядовець магістрату Шерман, засуджений перед кількома місяцями на 12 років тяжкої в'язниці за шпигунство і міський радний Мордко Шнайдер. Обвинувачені — рівничане, жидівської національності у віці 18—28 літ. В процесі також фігурує кілька жінок, з яких одна замужня.

У краю мільйонерів.

Американські парадокси, наслідки кризи.

В одній чужинській газеті, в оригінальній кореспонденції з Нью Йорку на тему безробіття, читаємо між іншим осьщо:

Замітне, що багато американських рентієрів забирає всі ошадности і їде ...в Радянщину. Там купують вони державні радянські папери і мають надію жити спокійно з „обрізування купонів“. Коли недавно один із американських журналістів спитав такого „емігранта“ до СР СР., що змушує його замешкати в комуністичному раю, отримав у відповідь: там бодай мають уже революцію за собою...

Такі випадки є щоправда спорадичні. Зате багато сильніше позначається зріст настроїв і реєміграційної хвилі до Європи. Тут — як думає пересічний американець, який кілька чи кільканацять літ тому виїхав із своєї батьківщини — є бодай пайки для безробітних... В Америці і того немає...

По широкому світі.

В доміці гаймвери в Грацу викрила поліція тайну лабораторію вибухових матеріалів і трієльних газів.

В Екваторі група революціоністів опанувала порт Гваїяквіаль і фльоту.

В Мінхені згоріла торгова галія в кільканацять домів, причому пожежкою й затроїлося 62 осіб.

Чехословацька рада міністрів видала розпорядок, яким знизила час військової служби із 18 на 14 місяців.

В московському комісаріаті закордонних справ підписали 9. ц. м. умову в справі правних взаємин на польсько-радянській границі.

Зміна льокалю!

„Pallium“ Виріб охоронної та спортової одяги

перенесений до нового приміщення у ЛЬВОВІ, ул. ГЕТЬМАНСЬКА 22. ТЕЛ. 54-24 побіч Міського Промислового Музею.

1695

1-2

АВСТРІЯ ЗАМИКАЄ КОРДОНИ.

ВІДЕНЬ, 11. IV. ПАТ. Канцлер Буреш заявив на виб. зборах у Ст. Целтєні, що уряд ухвалив приготувати список товарів, яких привіз обмежать. Австрія мусіла зробити це, щоб показати, що може виступити сама чинно, коли інакше годі. Коли Австрія не дістане помочі, впустисть лише ті товари, яких потребує та за які мотиме заплатити. Розпорядки ті звернені проти всіх держав. Платень службовцям не зменшать.

ІРЛАНДІЯ ХОЧЕ ПРИЯЗНИ З АНГЛІЄЮ.

ЛОНДОН, 11. IV. Де Валера в промові в Еніс сказав, що Ірландія бажає справжньої приязни з Англією. Це може статися лише на основі повної рівності обох держав. Ірландія не є британська колонія, а ірландський нарід один із найстаріших у світі.

УСПІХИ ГІТЛЕРІВЦІВ.

КЕНІГСБЕРГ, 11. IV. ПАТ. Вислід виборів до рільничої палати в Кенігсберзі, які відбулися перед кількома днями, є справжньою сенсацією. На основі провізоричних обчислень гітлерівці здобули 50 мандатів, союм хліборобів 21 мандатів, союм армієвських селян 3 мандатів.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПІЛСУДСЬКИЙ ВЕРТАЄТЬСЯ НА БУКАРЕШТ.

У колах близьких до польського уряду кажуть, що тепер Пілсудський не поступить до Лондону, а вернеться просто до Польщі в п'ятницю вечором або в суботу рано. Іхатиме на Констанцію—Букарешт. Можливо, що в Букарешті побуде 1—2 дні. Конференція прем'єрів у Спалі при участі Пілсудського відбудеться 25. квітня. Політичні кола сподіються, що на тій конференції поришать різні господарські та фінансові питання.

ЗНИЖКА ПЛАТЕНЬ ПРОВІНЦІОНАЛЬНИХ СЛУЖБОВЦІВ?

У варшавських поінформованих колах кажуть, що уряд хоче привернути столиці податку скресленого столичного додатку, а це тому що дорожнє зростає. Так службовці, яким зменшили цей додаток на 20 проц., дістали би назад 10 проц своїх платень. Та рівночасно в тих колах висувають плян знизити на дальших 10 проц. платні службовцям на провінції. Це зробили би з ошадности та й тому, що життя на провінції, мовляв, дешевше.

ПАШПОРТИ ПОДОРОЖНІВ.

Є чутки, що польське м-ство скарбу задумує підвищити в найближчому часі оплати за закордонні пашпорти до 100 проц. Введуть теж деякі обмеження у видаванні шльових пашпортів.

РОЗЗБРОЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ РАДИТЬ ЗНОВУ.

ЖЕНЕВА, 11. IV. ПАТ. Роззбройна конференція почала сьогодні наново наради. Гендерсон обговорив дотеперішні висліди праць конференції. У дискусії амб. Зл. Держав Гібсон сказав, що кінце треба зменшити збройність. Почуття небезпеки викликає побоювання інвазії ворога, а це побоювання виходить із деяких родів зброї, які дають напасникові перевагу. На початку війни найсильніші твердині заняла тяжка артилерія. Грізною зброєю є теж танки та газ. Скорочення тих родів зброї приверне перевагу оборони перед нападом.

БРІНІНГ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЙ.

Кандидер Брінг після зложення рапорту президентові Гінденбургові в висліді виборів згодовив димісію усього кабінету. През. Гінденбург просив кандидера Брінга, щоб відступив від того наміру. Кандидер застеріг собі час до науки, тому годі передбачити, які будуть засліди зголошеної димісії. Політичні кола зазначають, що до обсади є дві теки: м-ства закордонних і внутрішніх справ. На становище міністра закордонних справ висувають держ. підсекретаря Більова й амбасадора Надольного на становище міністра внутрішніх справ, дотеперішнього „дишкового диктатора“ д-ра Герделера.

НОВИНКИ

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Корущина 5. (біля кіна „Аполло“) поручає до найнижчих цінах, ковдри, матеріали і постілі. Переробляє ковдри по 6 зол., матеріали по 1 зол. 786 82—100

— „Distinction“ Косметичний Кабінет, Львів, вул. Коперника ч. 42 а, П. л., Телеф. 72—18. Виконує всі косметичні заходи (усуває зморшки, вигладжує і відмолджує церу, усуває плями, лійотки, веснянки, червоність шкіри etc.) чисто і індивідуально. Уживає найновіших метод найліпших косметичних засобами, під гарантією нешкідливими. Ціни дешеві, для ПТ. урядників і студентів зника. Години пристоє від 10—14 та від 15—19-ої. 1608 6—10

— Масові арешти на Волині. Дня 5. квітня ц. р. поліція арештувала в Сарненському повіті і відправила до ривенської в'язниці 34 особи, за підозрою в привласненості до К. П. З. І. 5 осіб, куди невідомо куди перед арештуванням.

— Українські вироби в Америці. По великих „департаментових“ склепах в Нью-Йорку продають від довшого часу вироби з України. Є це переважно ручно роблені плахти в найрізноманітніших кольорах та килими. Написи на цих виробках: „Вироблено на Україні“ — по англійськи; „Мейд ін Україна“ — вказують на жерело, відки їх спроваджувати. Побіч цього є теж печатка заводів з Харківщини, де ці килими та плахти виробляють. В Америці живають плахт до декораций і їх спроваджують під іменем „старинних річей“ — „антик“. Вишивки з України продають в так званім „Російським Базарі“, заснованім в Нью-Йорку. Є це вишивки на ручно зробленим полотні, з котрого зроблені готові мужеські й жіночі сорочки.

— Опечатали кооперативу в Рівному. Дня 6. к. м. асфальт налетіла на кооперативу „Українсько-Хабаровського-Товариства“ в

Рівному поліція, перевела трус і нічого не знайшовши, її опечатала. Тепер роблять заходи, щоб кооперативу назад відкрити, але просять „зачекати“: ще мають час...

— Вкрали фіяку. У Львові на Бернардинській площі біля капарні „Севіан“ вкрали Ст. Скородецькому фіяку, запряженого в пару коней. вартости 1500 зол. Поліція дізналася, що ті фінкеські коні купила Роз. Кацова в Дублянках. Поліція, який прийшов відібрати вкрадені коні, Кацова вибила по лиці. Поліція зрешта Кацову легко багнетом. Коні й фіяку відібрали, а Кацову арештували.

— Фальшиві гроші. Львівська поліція завідувала шайку грошових фальшивників під проводом Володими. Петрини, що мешкала в селі Запитові й пускала серед населення фальшиві шкелети та срібні монети.

— Грабіж. Вечером 4 ц. м. на мешканку хутора Захорощев. пов. Сарни, Катерину Остапчук напали озброєні бандити, побили її й забували з комори 64 кг. сала і 80 кг. жита. Ограблена пізнала трьох сусідів: Андрія Доминика, Степана Остриба і Миколу Зіму. За напасниками вислано погоню.

— Пожежі. В Пикамені (пов. Броди) згоріла хата Гр. Вишневецького. Вогонь перекинувся на будинки Й. Борща. Шкоди є на 8925. — Оноді згоріли в Дубю будинки Петра Степана й Андр. Жолковича. Шкоди є на 10.000 зол. — У Волі Жовтанецькій (пов. Жовка) вибухнула пожежа в хаті Вас. Валька. Вогонь перекинувся на сусідні будинки. Згоріли дві хати, дві столоди, три стайні, один шпихар, мертвий інвентар, разом вартости 10.000 зол. При гашенні попарився Іван Галанюк, його дочка й син.

— Смерть із драбини. У Нижбірку (пов. Чортків) упав із драбини 67-літній Мойс. Якубович і згинув на місці.

— Грабіж у білий день. У Бориславі 9. квітня ц. р. на очах 30 людей злодії відчинили підробленим ключем харчову кооперативу при вул. през. Мосціцького й забрали 1600 зол. готівки та трохи товарів. Прохожі й поліція зловили двох співників крадіж. Справжніх злодіїв шукають.

— Великий скандал. В справі арештованого у Варшаві бібліофіла Ромуальда Земкевича, що подавав себе за інженіра механіка, виходить на яву подробиці, що сильно компрометують середовище, в якому він обертався. Удаючи вченого і бібліофіла, він вештався по музеях і бібліотеках, був членом різних поважних товариств і запряжмався з найкращими громадянськими колами. Тимчасом окрадав музеї та бібліотеки і вкрадені предмети продавав. Свідство викрало, що він не був ніяким інженіром і мав зсього два курси київської політехніки, а проте в 1919 р. став урядовцем залізничної дирекції у Вильні, а пізніше референтом 7-го службового ступня у варшавській контролній палаті. Перед війною був занятим в різних приватних фірмах, де дався пізнати як клептоман. В цьому році міг обходити 25-літній хвилей своєї клептоманської діяльності.

— Пачкування експортованого польського цукру до — Польщі. Загально відомо, що Польща продає цукор за кордоном по ціні 5 разів дешевшій від його ціни краєвої. Цю демпінгову калькуляцію знаменито використовують пачкарі, які той сам цукор нелегально перевозять назад до Польщі, що при згаданій різниці ціни ім це прекрасно калькується. Слід того рода шайки контрабандистів найшла польська влада на границі Лотви.

— Найбільше крадуть у Польщі, так каже статистика. Головиний статистичний уряд опрацьовує дані про злочини в Польщі в 1931 р. Найбільше даних торкається, як звичайно, крадіж. Було їх 356.114, у цьому 39.730 крадіж з вломом. 3 інших проступків заготовували: 597 держ. зради, 131 шпівоналі, 4011 інших політичних проступків, 543 дезерцій. 46 інших проступків проти військової сили та держави, 246 перекруста службовців, 2659 тайних горалень, 1006 пачкарств, 12.553 волокицтв і промаштва, 63.405 пиячання, 3829 підпалів, 1698 фальшивицтв грошей, 1602 убивств, 1309 грабіжів.

— Віддають дитину за нові банкноти. Тому, що Ліндберг подав поліції числа банкнотів, які виплатив бандитам, бандити повідомили Ліндберга, що віддають йому сина, коли він принесе ім банкноти. Ньюйорські часописи під проводом „Дейли Ньюз“ визначили нагороду 50.000 дол. за інформації, завдяки яким Ліндберг дістав би свою дитину до 10. травня.

— Виклад про асфальтові дороги. Дня 14. квітня (середа) ц. р. в 6.30 год. вечора в салі Укр. Технічного Т-ва при Костюшка 5/1. інж. Ю. Писецький відчитав реферат на тему „Асфальтові дороги“. Просить відчит численно відвідати в гостям асе раді.

— Управа Діточої Оселі в Підлютім під опікою Українського Краєвого Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодою повідомляє, що цього року відбудеться Діточа Оселя в місці дити

При нервових болях і голови

треба негайно вживати таблеток Тоголь, які успішно атихомірюють ті болі, без шкідливого впливу на серце, шлунок та інші органи. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтесь у власному інтересі лише оригінальних таблеток „Тоголь“. Можна дістати у всіх аптек, Реєстр. ч. М. S. W. 1364. Ціна 2 зол. 1693 1-2

для дітей, а в серпні для хлопців. Оплата 60 зол. за місяць, платна в двох ратах. Приймається дітей у віці від 7 до 14 року життя. Постійна лікарська опіка. Харч. п'ять разів денно. Опіку оселі о. А. Бучацький. Зголошення, араз із 1-ю ратою слати до 15. травня на адресу: Степан Курилович, студ. техн. Львів, вул. Театинська ч. 27/II. п.

— В справі посал у „Маслосоюзі“. Заінтересованим петентам і петентам, які внесли подання до „Маслосоюзу“ в справі прийняття на посади, подаємо цю дорогою до відома: Відних посал в „Маслосоюзі“ під теперішню пору нема. З цієї причини неможливо узгалядити не то всіх, але навіть частини постійно напливаючих подань. На 219 подань, розглянутих на засіданні Дирекції дня 7. квітня ц. р., не узгалядено 212 подань, а прийнято всего 7 практиканток виключно на сезон для обсади літнісковицх скелів. Прийняті будуть повідомлені. Хто не одержить повідомлення, значить, що його подання не узгалядено. Додучені до подань документи можна відібрати в Секретаріаті „Маслосоюзу“, Львів, Косцюшка 1а. Якщо в „Маслосоюзі“ будуть відлітні місяці, розпишеться конкурс. Наразі вигляді нема і зайвим є вносити нові подання та витрачувати гроші на перекладу Дирекція „Маслосоюзу“.

3 театру.

Дві вистави „Українського Театру ім. І. Тобілевича“ у Львові.

Песи не нові та тисячі ще їх не бачили на нашій сцені. Театр, що приїжджає на один день до Львова тому, що не має салі, не жде навіть рецензії на песи, які провінція бачила вже раніше. Недільна публіка, що прийшла на ці вистави, може й не звернула уваги на найбільше болючу обставину: сцену та те вузьке проваля, що звється кулісами та роздягальнею. Половина енергії артистів іде на боротьбу із чисто фізичними перешкодами, щоб зручно дістатись на сцену і це зручність на ній поводитись. Це не тільки акторська гра, але й циркова акробатика.

Чим є вигідна сцена для оперетки та декораций в ній, усі знають. Найкраща гра не вистачає, найкращий голос розсівається. Треба подивляти настрій і гумор наших артистів, що на саму думку про думок, які тріщать під їхніми ногами, не бліднуть і не скреготуть зубами. Нема для них більшої крадіж, як оцінювати їхню гру серед такої атмосфери. Ансамблева гра мусять заламлюватися від одної недотягнутої ролі.

Факт, що наша публіка не тільки чисто недільна, йде до театру, знаючи всі ці недостаті, це найкраще признание для таланту та зусилля артистів. Факт, що наша театральна площа десятки літ стоїть відломом і весь комітет, який опікується нею, не зважися досі зробити ніякої спроби, щоб замість тих чужих торговельних будок дати нашим артистам якунебудь салю це теж найкраще признание для тих діячів, що морально відповідають за цей ганебний стан.

СПОРТ.

Розгрівки за мистецтво львівської „А“-класи.

Як ми вже вчора згадали розгрівки за мистецтво „А“-класи відбудуться в одній групі. Перша тура змагань „України“ представляється осятак: 24. IV. Бляні Ожеа — Україна, 3. V. Ресовія — Україна, 5. V. Україна — Гасмонія, 8. V. Україна — Лехія, 15. V. Чорні І. Б — Україна, 16. V. Україна — Ольд Бол, 22. V. Погонь І. Б — Україна, 26. V. Польонія — Україна, 29. V. Україна — Сокіл Другий, 12. VI. Україна — Світязь, 26. VI. Погонь (Стрий) — Україна, 29. VI. Україна — Ревера. Пункти добути і страчені з ліговими резервами рахуються, зате змагання з Ольд-Боями не матимуть ніякого значіння.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8.80—8.89 3/4, канадський долар 7.91—7.91 3/4, чеська корона 0.2650—0.2675, австрійський шілінг 1.0500—1.1000, румун. лей 0.0400—0.0530, французький франк 0.3300—0.3520, швейцарський франк 1.7300—1.73 5/8, фунт стерлінгів 33.80—34.1000, радянський червонець 0.00—0.01, німецька марка 8.1185—8.1264

З друкарні Вил. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.